

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7830929>

Mashrapova Zulayho Egamberdi qizi
Farg'ona viloyat Quva tuman XTBga qarashli
18-umumiy o'rta ta'lim maktab amalyotchi
psixologi

Anotatsiya: *Ushbu maqola hozirgi kundagi, jamiyat hayotida yosh avloddan ta'lim berib kelayotgan pedagog hodimlarni o'z tanlagan sohasni qanchalik darajada mahorat bilan egallaganligi va ushbu mahoratni egalash uchun nimalar zarurat, talab qilishligi yoritilgan.*

Kalit so'zlar: *Pedagogika, Ta'lim, Tarbiya, Mahorat, A.S. Makarenko, Integral.*

Zamin jaddal suratlarda rivojlanib borayotgan bunday zamon zaylida, yosh avlod ham hudi, shu zamin sari tez ulg'aymoqda. Bunga hech birimiz shubha nazarida qaramaydigan va o'ylamas darajag yetdik deb aytsak mubolaga bo'lmaydi. Musol qilib bolalik davriga bir nazar tashlasak ushbu davrdan bolalar tehnikasi bir qancha sir sinoatni, bir qancha egalab ulgushmoqda.

Ushbu holatlardan kelib chiqqan holda, shu zamon yoshlariga yarasha kuchli pedagog hodimlar, o'z kasbni mahoratli va tubdan chuqur egallagan mutahasiz hodimlar jal etilmoq zarur. I.A.Karimov takitlaganidek "Biz yurtimizda yangi avlod, yangi tafakkur sohiblarini tarbiyalashdek mas'uliyatli vazifalarni ado etishda birinchi galda ana shu mashaqqatli kasb egalariga suyanamiz va tayanamiz, ertaga o'rnimizga keladigan yoshlarning ma'naviy dunyosini shakllantirishda ularning xizmati naqadar beqiyos ekanini o'zimizga yaxshi tasavvur qilamiz». Ushbu fikrlardan bugungi kundagi pedagog hodimlarga nisbatan qo'yilayotgan talablarning mazmun va mohiyati qanchalar yuqori sifatda talab etilishni ko'rishimiz mumkun.

Har qanday kasb egalarini ilk bor pedagog hodimlar tarbiyalaydi, o'rgatadi shu qatorda ularga kelgusi hayotidagi bilimlar manbayni yaratishda keng ko'lamli tarmoqni shakillantirib beradi. Shu sababdan ham hozirgi kundagi pedagoglardan mahoratni keng talab qilinmoqda. Bunda mahoratli pedagogik kadrlar tayorlash va ular qanday bosqichlar talab qilishga etbor qarataylik.

Pedagogik mahoratga bir qancha olimlar tomondan berilgan ta'riflar shuncha ko'p bo'lishiga qaramay, ularda mahoratning qaysidir tomonlari albatta ifodalashga urg'u qaratadilar. Aslida mahorat va pedagog nima, qanda o'zi? Ular nimalarga etborli bo'lish va nimalarga etbor qaratishini nazari tomondan ko'rsak. Mahorat - bu yuqori va doimo yuksalib boruvchi tarbiya va o'qitish san'atidan iborat. Pedagog – o'z ishining ustasi, o'z fanini chuqur biluvchi, fan va san'atning mos sohalari bilan yaxshi tanish, amalda umumiy va yoshlar psixologiyasini yaxshi tushunuvchi, o'qitish va tarbiyalash

metodikasini har tomonlama biluvchi hamda yuqori madaniyatga ega bo'lgan mutaxassis.

Pedagogik nazariyada o'qituvchi mahoratini ikki xil tushunish mavjud. Birinchisi, pedagogik mehnatni tushunish bilan bogliq bo'lsa, ikkinchisi tarbiyada pedagog shaxsi asosiy o'rin tutadi.

Mahoratni egallash uchun ko'p narsani bilish va qila bilish zarur. Tarbiya printsiplari va qonunlarini hamda uning tashkil etuvchilarini bilishi zarur. O'quv-tarbiyaviy jarayon va uning tashkil etuvchilarni samarador texnologiyalardan foydalanish uchun har bir konkret holat uchun ularni to'g'ri tanlab olishni, diagnostikalashni, oldindan bilishni va berilgan daraja va sifat jarayonini loyihalashni juda yaxshi bilishi zarur. "Men faqat «buyoqqa kel»ni 15-20 xilda gapira olganimdan, aft, tashqi qiyofa va ovozni 20 ko'rinishda bera olganimdan sunggina xakikiy masterga aylandim"- deydi buyuk pedagog A.S. Makarenko.

Pedagogik mahorat – aslida shaxsning pedagogik sifatleri majmui va o'qituvchi tomonidan kasbiy pedagogik faoliyatni mustaqil ravishda samarali tashkil etishni ta'minlash bo'lib, u pedagogning faoliyat mohirligini eng yuqori choq-isiga erishganligini bildiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Pedagogik mahorat. Darslik / A. A. Xoliqov; O'zR Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi. - T.: «IQTISOD-MOLIYA», 2011, -420 b.
2. Бахтина, М.Д. Культурное пространство / М.Д. Бахтина // Вестник Северо-Кавказского государственного технического университета. – 2004. – № 2. – С. 1–7.
3. Корогодина, В.И. Информация как основа жизни / В.И. Корогодина, В.Л. Корогодина. – Дубна: Феникс, 2000. – 11 с
4. Ibragimov.X.I. Pedagogik psixologiya: pedagogika va psixologiya bakalavriat ta'lim yo'nalishi talabalari uchun o'quv qo'llanma O'zR Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi. —T.: O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati nashriyoti, 2009. - 400 b.